

Til Økonomiudvalget

13. november 2018

Orientering om muligheden for at stille krav om anvendelse af indkøbspolitikken i institutioner, som kommunen giver tilskud til

Sagsnr.
2018-0266739

Dokumentnr.
2018-0300570-1

Baggrund

På Økonomiudvalgets møde den 2. oktober 2018 blev udkastet til Københavns Kommunes indkøbspolitik 2019-2022 drøftet. I den forbindelse ønskede Carl Christian Ebbesen (O) en afklaring af mulighederne for at stille krav om anvendelse af indkøbspolitikken i institutioner, som kommunen giver tilskud til.

Sagsbehandler
Ditte Dalgaard

For at give et billede af de institutioner, der kan være mulighed for at stille krav om efterlevelse af indkøbspolitikken hos, har Økonomiforvaltningen bedt fagforvaltningerne om deres bemærkninger samt taget udgangspunkt i Økonomiforvaltningens undersøgelse af muligheden for at stille krav om brug af sociale klausuler og en arbejdsklausul¹ og en kortlægning af udstrækningen af klausulerne af advokatfirmaet DLA Piper.

Overordnet vurdering

Tilskud, der ydes med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne, giver som udgangspunkt rum for at stille krav som vilkår for tilskud, når kommunen hermed forfølger et lovligt kommunalt formål, og når kravet til det enkelte tilskud vurderes konkret sagligt og proportionelt at stille som betingelse for at opnå tilskud. Økonomiforvaltningen vurderer, at der er et juridisk handlerum for at kommunen kan stille krav om efterlevelse af indkøbspolitikken i nye private selvejende daginstitutioner og i en væsentlig del af de institutioner, hvor der gives tilskud til *hele* driften, fx in house driftsoverenskomster med private institutioner på plejehjemsområdet. Desuden vil der ifm. aktivitetstilskud i en række tilfælde kunne stilles krav om efterlevelse af (dele af) indkøbspolitikken, men det kræver en konkret vurdering fra gang til gang.

Økonomiforvaltningen vurderer samtidig, at det kan være uproportionalt at stille krav om efterlevelse af *hele* indkøbspolitikken i alle institutioner, der gives tilskud til, da politikken er målrettet Københavns Kommune som indkøber. Her kan det være en mulighed at lade hver fagudvalg udpege de tilskudsområder/institutioner, hvor det er juridisk muligt og hensigtsmæssigt at stille krav om efterlevelse af visse af politikkenes krav, ligesom det i dag gøres med sociale klausuler og arbejdsklausulen.

**Team Intern
Økonomi og Indkøb
og Sekretærteamet**

¹ Sociale klausuler er betingelser, som leverandøren/tilskudsmodtageren pålægges ift. at ansætte praktikanter, elever og personer, som har svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet. Arbejdsklausulen er betingelser, som leverandøren/tilskudsmodtageren pålægges ift. at sikre ordnede løn- og arbejdsforhold.

Københavns Rådhus,
Rådhuspladsen I
1599 København V

EAN nummer
5798009800206

Derudover kan der være en udfordring i, at de private selvejende institutioner ikke anvender den samme digitale indkøbsløsning som kommunen, som mange af indkøbspolitikens målsætninger og indsatsområder er bundet op på. Der bør tages højde herfor ifm. at der evt. stilles krav om, hvilke institutioner, der skal efterleve (dele af) indkøbspolitikken.

Økonomiforvaltningen vurderer samlet, at det vil kræve en konkret juridisk vurdering at afdække mere præcist, hos hvilke institutioner der vil kunne stilles krav om efterlevelse af (dele af) indkøbspolitikken, herunder de krav, som konkret vil være saglige og proportionelle at stille.

Københavns Kommunes indkøbspolitik

Indkøbspolitikken fastsætter rammer, retningslinjer og fokusområder for Københavns Kommunes indkøb af varer og tjenesteydelser i perioden 2019-2022. Politikken skal understøtte, at kommunen opnår de bedste indkøbsaftaler ift. kvalitet og effektivitet samt at der tages hensyn til bl.a. miljøet og samfundet i forbindelse med indkøb.

Indkøbspolitikken består af fem strategiske fokusområder, som tilsammen beskriver, hvad Københavns Kommune ønsker at have fokus på ifm. indkøb: 1) En mere professionel og effektiv indkøbsorganisation, 2) Øget e-handel og digitalisering, 3) Stærkere samarbejde med eksterne aktører, 4) Mere ansvarligt og bæredygtigt indkøb, og 5) Fokus på innovation og vækst.

Hvert fokusområde består af politisk besluttede målsætninger og krav samt nye indsatsområder, som kommunen ønsker at arbejde med frem mod 2022. De omhandler bl.a. at følge op på indkøbsaftaler, synliggøre gevinster på indkøbsområdet gennem brug af data fra den digitale indkøbsløsning, Kvantum Indkøb, som udgangspunkt tilslutte sig de forpligtende aftaler hos SKI (Staten og Kommunernes Indkøbsservice), og stille krav om miljømærket Svanen eller EU-Blomsten på udvalgte produkter og serviceydelser.

En del af indkøbspolitikens målsætninger, krav og indsatsområder kan der muligvis stilles krav om efterlevelse af i de institutioner, som kommunen giver tilskud til. Dog er dele af politikens målsætninger og indsatsområder bundet op på Kvantum Indkøb, hvorfor private selvejende institutioner, der ikke anvender denne digitale indkøbsløsning, vanskeligt vil kunne efterleve den fulde indkøbspolitik.

Hertil kommer, at indkøbspolitikken er målrettet Københavns Kommune som indkøber, der med sin volumen og diversitet i indkøb i overensstemmelse med udbudsretten kan stille flere og forskelligartede krav ved indkøb til eget behov. Derfor er indkøbspolitikken grundet sin natur ikke automatisk egnet til at stille krav om for en enkelt institution med sit eget og mere afgrænset indkøbsområde.

Typer af institutioner og tilskud

Når kommunen yder tilskud til en institution, er der ikke tale om et indkøb efter udbud, hvor kommunen har mulighed for at stille krav til sine

leverandører ifm. udførelsen af kontrakten. Kommunens muligheder for at stille krav ifm. tildeling af støtte følger på dette område kommunalfuldmagtens regler om offentlig støtte.

I henhold til kommunalfuldmagtsreglerne kan der ikke fastsættes en generel regel om efterlevelse af klausuler som vilkår for tilskud til institutioner. Det kræver i stedet en konkret vurdering fra gang til gang, herunder om kravet forfølger et lovligt kommunalt formål, og om det er sagligt og proportionalt at stille krav til institutioner afhænger bl.a. af typen af institution, og om der gives tilskud til institutionens *drift* eller *aktiviteter*. Økonomiforvaltningen vurderer, at det vil kræve en konkret vurdering, førend kommunen kan kræve, at institutionerne efterlever (dele af) indkøbspolitikken.

Som eksempler på konkrete institutioner, der modtager tilskud betinget af efterlevelse af kommunens sociale klausuler og arbejdsklausulen kan bl.a. nævnes Fonden for Socialt Ansvar, Jødisk informationscenter, Modeugen, Creative Business Cup, regionale spillesteder, kulturhuse, museer, festivaler, Det Kongelige Teater, lokaludvalgenes puljemidler, Tingbjerg-Husum og Amager tryghedspartnerskaber og private institutioner under Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Tilskud til drift eller til aktiviteter

Økonomiforvaltningen bemærker, at selvom kommunen giver tilskud til *hele* driften i en institution, er der på flere borgernære områder *fritvalgsordninger*, som i medfør af lov giver borgeren ret til frit valg af leverandør ifm. indkøb. Da borgeren på disse områder har et retskrav på en bestemt ydelse, har kommunen ikke mulighed for at opstille krav, som vil hindre dette.

Økonomiforvaltningen vurderer, at når der er tale om tilskud til aktiviteter i institutioner, er det uklart, om kommunen må stille krav om efterlevelse af indkøbspolitikken. Det skyldes, at institutionen selv råder over det tilskud, den tildeles og anvendelse heraf på eget område.

Private selvejende institutioner

Private selvejende institutioner er ikke i dag bundet af kommunens indkøbsaftaler. Kommunen tilbyder dem at kunne købe ind på aftalerne, men kan ikke underlægge dem et krav herom. Hvis kommunen ønsker at indføre et krav om, at de private selvejende institutioner efterlever hele eller dele af indkøbspolitikken, skal det indarbejdes i kommunens aftaler og driftsoverenskomster med institutionerne ligesom med krav om klausulerne.

På Børne- og Ungdomsforvaltningens område yder kommunen et økonomisk tilskud per "københavn-barn" optaget i en privat institution. Ift. klausulerne blev det vurderet, at der er et juridisk handlerum for at stille krav om efterlevelse af klausulerne, hvis kommunen opstiller tilsvarende krav til kommunens egne institutioner. Det bemærkes, at de private institutioner til børnepasning har et retskrav på at blive godkendt, når de opfylder kommunens betingelser for godkendelse. Betingelserne skal i denne forbindelse fastsættes på forhånd og kan ikke fastsættes med

tilbagevirkende kraft for allerede godkendte institutioner. Derfor er der alene mulighed for at stille krav om efterlevelse af indkøbspolitikken i *nye* daginstitutioner til børnepasning, baseret på en konkret vurdering, jf. ovenfor.